

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการประเมินหอพักศึกษิตนิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามวัตถุประสงค์และนโยบายการจัดตั้งหอพัก ในด้านการดำเนินการและการใช้ชีวิตของนิสิตนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการพัฒนาทางวิชาการ เสริมสร้างบรรยากาศทางการศึกษา บรรยากาศการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และส่งเสริมให้นิสิตมีการพัฒนาการทางด้านสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การศึกษาใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ กับการประเมินผลแบบเปิดโดยเสนอตัวบ่งชี้ ประกอบข้อมูลสารสนเทศในเชิงประเมินจากกรอบแนวคิดในการศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอผลที่ได้จากการศึกษาเป็น 2 ด้าน คือ ด้านที่เกี่ยวกับการบริหารงานของหอพักศึกษิตนิเวศน์ และด้านที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักศึกษิตนิเวศน์

1. การบริหารงานของหอพักศึกษิตนิเวศน์

หอพักศึกษิตนิเวศน์ บริหารงานในรูปของคณะกรรมการ 2 ชุด ประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบาย และคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการนโยบาย ซึ่งมีอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นประธาน มีหน้าที่กำหนดนโยบายของหอพัก กำหนดระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ พิจารณางบประมาณประจำปีและพิจารณาการประเมินผล การดำเนินงานของหอพักโดยมีคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมีรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นประธาน ดำเนินการบริหารหอพักให้เป็นไปตามนโยบายต่าง ๆ ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดในการดำเนินงานจะประกอบไปด้วยฝ่ายที่รับผิดชอบงาน 2 ฝ่าย ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา ซึ่งมีอนุส่าสภหอพักเป็นผู้รับผิดชอบ มีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ คุณภาพชีวิตของนิสิต และกิจกรรมต่าง ๆ ควบคุมดูแลวินัยให้คำปรึกษาและแนะนำวิธีการแก้ปัญหา ฝ่ายจัดการ ซึ่งมีผู้จัดการหอพักเป็นผู้รับผิดชอบ ดูแลในด้านงานธุรการ การเงิน การพัสดุ อาคารสถานที่ และสาธารณูปโภค

ลักษณะการดำเนินงานของหอพักในระยะแรกที่ตั้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ลงทุนในการก่อสร้างและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เมื่อหอพักเริ่มเปิดดำเนินการจึงใช้ การเปิดรับสมัครเพื่อคัดเลือกบุคคลมาทำหน้าที่ในฝ่ายจัดการ ดำเนินงานในรูปธุรกิจ การ ให้บริการ โดยให้สามารถดำเนินกิจการได้ โดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณจากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และสามารถคืนเงินที่ลงทุนในการก่อสร้างให้แก่มหาวิทยาลัยได้ภายในระยะ เวลา 20 ปี

จากวัตถุประสงค์และนโยบายในการจัดตั้งหอพักศึกษิตินิเวศน์ ที่เกี่ยวกับการ บริหารงานของหอพักศึกษิตินิเวศน์ ซึ่งประกอบด้วย

1. มีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นอิสระ มีความคล่องตัวและรวดเร็ว
2. มีการดำเนินงานในรูปธุรกิจ โดยมีได้แสวงหากำไร เพียงแต่ให้พอเลี้ยง ตัวเองได้ คุ่มค่ากับเงินทุนและค่าใช้จ่ายที่ได้ลงทุนไป
3. สิทธิในการเข้าพักอาศัยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะต้องมึลักษณะ ของการหมุนเวียน

1.1 ลักษณะการดำเนินงานเป็นอิสระ มีความคล่องตัวและรวดเร็ว

จากการศึกษา พบว่า ในการดำเนินงานของหอพัก จะมีลักษณะอิงระบบราชการ คือ มีขั้นตอนในการดำเนินงานในลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นการดำเนินงานในรูปแบบผสมผสานระหว่างระบบราชการและระบบธุรกิจเอกชน จึงยังไม่มีมีความคล่องตัวและรวดเร็วใน ลักษณะของธุรกิจเอกชนอย่างเต็มที่ มีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานบางลักษณะมาก เกินไป โดยเฉพาะในด้านการให้บริการที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภค

จากการศึกษา พบว่า หอพักมีการดำเนินงานในลักษณะเป็นอิสระ ไม่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพียงขึ้นกับคณะกรรมการนโยบาย และคณะกรรมการบริหารเท่านั้น ไม่ได้ใช้งบประมาณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการดำเนินงาน จัดการดำเนินการตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ ที่เป็นอิสระ ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการบริหารในด้านความคล่องตัวและความ

รวดเร็วในการดำเนินการนั้น จากการศึกษา พบว่า มีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ด้านต่าง ๆ มาก จึงทำให้ขาดความคล่องตัวและรวดเร็วในการดำเนินงานที่มีรูปแบบของ การให้บริการ เช่น ในการบริการสาธารณสุขประเภทต่าง ๆ เมื่อเกิดการชำรุดเสียหาย การคืน เงินประกันเมื่อนิสิตออกจากหอพัก โดยจะคืนให้นิสิตหลังจากย้ายออกประมาณ 30 วัน

การดำเนินงานของหอพักศึกษิตนิเวศน์จึงนับได้ว่ามีความเป็นอิสระ แต่ยังคงขาด ความคล่องตัวและความรวดเร็วในการดำเนินงาน

1.2 การดำเนินงานในรูปธุรกิจ โดยมีได้แสวงหากำไร เพียงแต่ให้พอเลี้ยง ตัวเองได้และคุ้มกับเงินทุนและค่าใช้จ่ายที่ได้ลงทุนไป

หอพักศึกษิตนิเวศน์ มีลักษณะการดำเนินงานในรูปธุรกิจแบบให้บริการ มิได้ใช้ เงินงบประมาณจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการดำเนินงาน รายได้ส่วนใหญ่มาจาก ค่าเช่าพัก และรายจ่ายเกี่ยวกับการดำเนินกิจการ และบริการต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้พักอาศัย มีรายได้ส่วนที่หักรายจ่ายไว้สามารถคืนเงินทุนที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จ่ายให้ในการจัด ตั้งหอพัก และคาดว่าจะสามารถคืนเงินทุนได้หมดภายในระยะเวลาที่กำหนดและเมื่อเปรียบ เทียบอัตราค่าเช่าพักกับหอพักบริเวณใกล้เคียง กับการบริการที่หอพักศึกษิตนิเวศน์จัดให้นิ สิต ซึ่งพบว่าอัตราค่าเช่าพักใกล้เคียงกัน จึงนับได้ว่าหอพักศึกษิตนิเวศน์มีการดำเนินงาน ในรูปแบบธุรกิจซึ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งก็นำมาดำเนินการในรูปแบบการให้บริการแก่นิสิตภายใน หอพัก ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินงานในรูปธุรกิจแบบให้บริการแก่นิสิตที่พักอาศัย

1.3 สิทธิในการเข้าพักอาศัยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการเข้าพักอาศัย ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวิธีการสมัคร และการ สอบสัมภาษณ์ โดยคณะกรรมการหอพักศึกษิตนิเวศน์ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา รับนิสิตเข้าพักอาศัย และมีการหมุนเวียนนิสิตโดยทุก ๆ ปี นิสิตเดิมที่อยู่ในหอพัก จะต้อง สมัครเพื่อที่จะขออยู่ต่อ โดยจะมีขั้นตอน การสัมภาษณ์เช่นเดียวกับนิสิตที่สมัครเข้าอยู่ใหม่ แสดงถึงระบบการหมุนเวียนให้นิสิตทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการพักอาศัย โคนมีสัดส่วน

ของนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ต่อ ปรินญาบัณฑิต เป็น 1:1 และจะปรับให้จำนวนนิสิตบัณฑิตศึกษามากกว่านิสิตปรินญาบัณฑิต

ในการจัดนิสิตเข้าพักอาศัยในระยะแรก (พ.ศ. 2532 ถึง 2536) ฝ่ายจัดการจะเป็นผู้จัดนิสิตเข้าพักในแต่ละห้อง โดยจัดแบบคณะในระดับการศึกษา คณะ สาขาวิชา เพื่อให้ให้นิสิตได้เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 จนถึงปัจจุบัน อนุสาสภหอนักและคณะกรรมการนิสิตหอพักจะร่วมกันจัดนิสิตเข้าห้องพัก โดยในการคัดเลือกนิสิตรอบแรกนิสิตสามารถเลือกเพื่อร่วมห้องได้ แต่ในการคัดเลือกนิสิตในรอบสองนั้น อนุสาสภหอนักและคณะกรรมการนิสิตหอพักจะเป็นผู้จัดนิสิตเข้าพักแบบคณะ ในระดับการศึกษา คณะ และสาขาวิชา

2. การใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักศึกษิตนิเวศน์

ในการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักศึกษิตนิเวศน์นั้น ได้แยกศึกษาใน

4 ด้าน ดังนี้

1. การอยู่ร่วมกันของนิสิตในหอพักที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน
2. เสริมสร้างบรรยากาศการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง
3. รูปแบบของกิจกรรมในหอพักเพื่อการพัฒนาทางวิชาการ
4. ความมีคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิต

2.1 การอยู่ร่วมกันของนิสิตในหอพักที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน

ในปัจจุบันมีนิสิตทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศพักอาศัยจำนวนทั้งสิ้น รวม 229 คน สัดส่วนของนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ระดับปรินญาบัณฑิต และนิสิตชาวต่างชาติ คิดเป็นประมาณ 27.5 %, 60.7 % และ 11.8 % ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสัดส่วนที่กำหนด โดยส่วนใหญ่เป็นนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษาในคณะครุศาสตร์ นอกจากนี้ เป็นนิสิตในคณะรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ อักษรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ กันตแพทยศาสตร์ เกษศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ใน

อัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน จากการที่นิสิตส่วนใหญ่ในหอพักเป็นนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจะใช้เวลาเรียนนอกห้องเรียนมากกว่าเวลาเรียนในห้องเรียน นอกเหนือจากห้องสมุดแล้ว หอพักจึงเป็นสถานที่ที่นิสิตใช้เป็นที่พักสำหรับศึกษาเพิ่มเติม ส่วนใหญ่นิสิตจะใช้โต๊ะทำงานภายในห้องพักของตนเองเป็นสถานที่ในการทำงาน แต่สถานที่ซึ่งจำกัด โดยเฉพาะห้องพักธรรมดา นิสิตจะอยู่รวมกัน 3 คน ทำให้ค่อนข้างคับแคบ นิสิตบางส่วนจึงลงมาใช้สถานที่พักผ่อนชั้น 1 ในการทำงาน และห้องเอนกประสงค์ในการศึกษา ซึ่งหอพักจะเปิดให้ใช้ในช่วงใกล้เวลาสอบ ในด้านสถานที่จึงไม่เอื้อต่อการศึกษาเล่าเรียนเท่าใดนัก ส่วนในด้านบรรยากาศในการอยู่ร่วมกันของนิสิตโดยส่วนรวมนิสิตจะรู้จักและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการเรียนและในด้านการดำรงชีวิตทั่ว ๆ ไป แต่จะอยู่ในลักษณะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

2.2 บรรยากาศของการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย

ในด้านบรรยากาศของการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย นิสิตในหอพักส่วนใหญ่จะรู้จักแบ่งเวลาในการศึกษาเล่าเรียน มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มีการแบ่งงานและมอบหมายงานกันทำในรูปของคณะกรรมการหอพัก มีการปรึกษา พูดคุย แสดงความคิดเห็น แต่ในด้านความสัมพันธ์ยังอยู่ในลักษณะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีการปรึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกันในกลุ่ม ยังไม่มีการจัดให้กว้างในลักษณะของการอภิปรายหรือการสัมมนา จากที่ตั้งของหอพักซึ่งอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัย จึงสะดวกในการเดินทาง ระหว่างที่พักกับสถานที่ศึกษา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ทำให้นิสิตในหอพักสามารถใช้บริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา หน่วยงานมัคคุสัยหนังสือ ฯลฯ ในด้านโทรทัศน์ และเคเบิลทีวี ทำให้นิสิตได้รับรู้ข่าวสารภายนอก แต่ลักษณะของการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งต้องเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น หอพักควรมีการจัดอุปกรณ์ในการศึกษา เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลในการศึกษากับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้

2.3 รูปแบบของกิจกรรมในหอพักเพื่อการพัฒนาทางวิชาการ

รูปแบบของกิจกรรมในหอพักที่จัดขึ้นจะเป็นรูปแบบเดิม ๆ ที่ได้ปฏิบัติกันมา คณะกรรมการนิสิตหอพักศึกษิตินิเวศน์ ในแต่ละปีจะเป็นผู้กำหนดกิจกรรมที่จะจัด โดยจัดทำเป็นแผนกิจกรรมประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหอพัก กิจกรรมส่วนใหญ่จะจัดเนื่องในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือ ความสัมพันธ์อันดี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของสมาชิกภายในหอพัก และเพื่อสันตนาการ สนุกสนานรื่นเริง ซึ่งเป็นการพัฒนาในด้านการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน การส่งเสริมให้ นิสิตได้ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ การรักษาความสะอาด ของสถานที่พักอาศัย ส่วนกิจกรรมส่งเสริม ได้เกิดการพัฒนาทางวิชาการจะมีน้อย คือ จะมีเพียง 1-2 กิจกรรม ในจำนวนกิจกรรมทั้งหมดที่จัดในรอบปี รวม 12-13 กิจกรรม กิจกรรมที่พัฒนาทางวิชาการ จะอยู่ในรูปของการอบรมวิชาเฉพาะ เช่น อบรมการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ภาษาไทย เป็นต้น การจัดกิจกรรมในจำนวนกิจกรรมที่ผ่านมาไม่มีการประเมินผลอย่างชัดเจนและจริงจัง จึงไม่ทำให้เกิดการพัฒนา ศึกษาจุดบกพร่องเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป อีกทั้งก่อนการจัดกิจกรรมไม่มีการสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรม ผลที่ได้จึงมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนนิสิตทั้งหมดที่พักอาศัยอยู่ในหอพัก กิจกรรมที่นิสิตเข้าร่วมส่วนมากจะเป็นกิจกรรมเพื่อสันตนาการ ได้แก่ การทำบุญหอพัก ประกวาดห้องพัก งานวันขึ้นปีใหม่ งานรับน้องใหม่หอพัก

2.4 ความมีคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิต

ความมีคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตในการอยู่ร่วมกันนั้น นิสิตส่วนมากจะมีความเข้าใจ มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกัน ในการใช้ของส่วนรวม เช่น ปิดไฟฟ้าเมื่อเลิกใช้ ประหยัดน้ำ เมื่อก๊อกน้ำชำรุดเสียหายก็จะแจ้งช่างมาซ่อมทำ ในบางเรื่องนิสิตจะไม่ให้ความสนใจในการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ของหอพัก เนื่องจากไม่เห็นด้วยจึงเกิดการต่อต้าน และขาดการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างฝ่ายจัดการและนิสิตที่พักอาศัยในหอพัก เช่น การห้ามตากเสื้อผ้าบริเวณระเบียงภายในห้องพัก แต่นิสิตจะรับทราบ

และไม่ปฏิบัติล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล นิสิตส่วนใหญ่จะรักษาผลประโยชน์ของเพื่อนร่วมห้อง โดยสรุปในด้านการใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักศึกษิตนิเวศน์นั้น เมื่อนิสิตอยู่ในหอพัก ส่วนใหญ่จะศึกษาค้นคว้างานของตนเอง บริเวณที่หนึ่งพักผ่อนในแต่ละชั้นและบริเวณที่หนึ่งพักผ่อน ชั้นล่าง ซึ่งบรรยากาศยังไม่อยู่ในลักษณะที่จะส่งเสริมทางด้านวิชาการอย่างเต็มที่ ในด้านการจัดหอพักให้มีบรรยากาศทางวิชาการนั้น ควรที่จะมีการปรับปรุงให้มีการจัดในลักษณะที่ส่งเสริมทางวิชาการมากกว่านี้ เช่น ภายในห้องพักควรจัดโต๊ะเขียนหนังสือให้เหมาะสม ห้องเอนกประสงค์ ควรจัดให้มีครุภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นห้องที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยอาจจะมีการจัดบอร์ดทางวิชาการ มีบริการถ่ายเอกสาร จัดห้องแบ่งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น กลุ่มภาษาอังกฤษ กลุ่มคอมพิวเตอร์ กลุ่มวิจัยและสถิติ เป็นต้น จัดทำป้ายแสดงปรัชญาของหอพักศึกษิตนิเวศน์ จัดเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับให้นิสิตส่วนรวมใช้ จัดห้องสมุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของหอพักศึกษิตนิเวศน์ ซึ่งมุ่งให้นิสิตได้อยู่ร่วมกันในหอพัก ที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน ฝึกฝนให้นิสิตรู้จักการอยู่ร่วมกัน เสริมสร้างบรรยากาศ การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย (University Life) สามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง มีการจัดรูปแบบและกิจกรรมในหอพักเพื่อพัฒนาทางวิชาการ เสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมกิจกรรมของสังคม สันทนาการพลาณามัย หล่อหลอมคุณธรรมให้เกิดขึ้นแก่นิสิต ในส่วนการดำเนินงานของหอพัก ให้มีลักษณะเป็นอิสระ มีการดำเนินงานในรูปธุรกิจที่ได้มุ่งแสวงหากำไรแบบธุรกิจของเอกชนทั่วไป เพียงแต่พอให้เลี้ยงตัวเองได้ ค้ำกับเงินทุนและค่าใช้จ่ายที่ได้ลงทุนไป

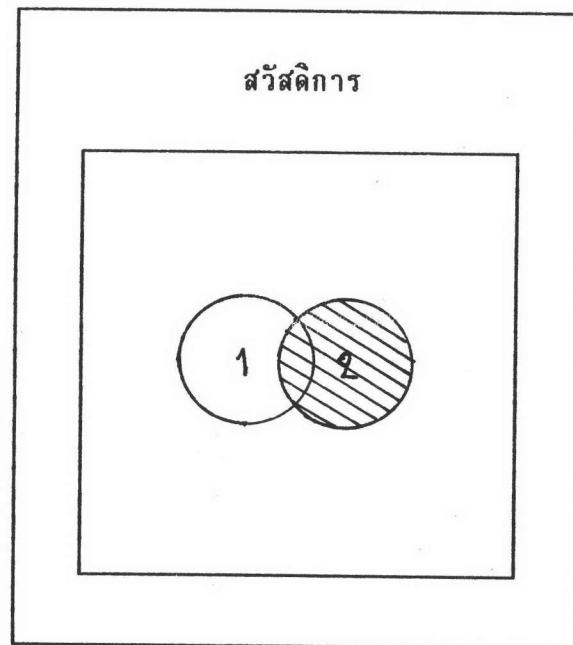
จากการศึกษาการดำเนินงานของหอพัก และการดำเนินชีวิตของนิสิตในหอพัก ตั้งแต่เริ่มเปิดดำเนินการ พบว่า เมื่อศึกษาเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด พบว่า บางประเด็นประสบผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ และบางประเด็นยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

อภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. จากสภาพของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่ยุคของการใช้เทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น ในการผลิตบัณฑิต ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น จึงต้องเตรียมคนที่รองรับและพร้อมสำหรับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป บัณฑิตจะต้องมีความสมดุลย์ในด้านต่าง ๆ ประกอบกัน ได้แก่ ความรู้กว้าง สามารถเข้าใจปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นได้ง่ายและรวดเร็ว เป็นผู้ที่มีมุมมองโลกในมุมกว้าง สังคมรับผิดชอบไม่เฉพาะงานในสาขาอาชีพ หากแต่เป็นผู้ที่มีแนวคิด ที่สนใจของการรับรู้และรับผิดชอบต่อสังคมโดยส่วนรวม เข้าใจในปรัชญา และเป้าหมายของชีวิต คุณธรรมและศาสนธรรม (แผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะที่ 7 : 2535) และเป้าหมายในการผลิตบัณฑิต ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงต้องพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ ต้องมีความใฝ่รู้ ใฝ่คิด และมีทักษะในเชิงวิชาการ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และสร้างสรรค์ มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเอง การจัดหอพักให้อยู่ในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้และอาศัย (Living - Learning Center) ก็เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตตามปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ จากงานวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ เรื่อง รูปแบบและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้าน รูปแบบของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอรูปแบบของหอพักที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็นหอพักที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ที่มุ่งให้หอพักเป็นห้องปฏิบัติการในการเสริมสร้างบัณฑิตตามปณิธาน ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มากยิ่งขึ้น เห็นเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 5 แสดงรูปแบบของหอพักที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างบัณฑิตตาม
 ปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความรู้ทางวิชาการ (Cognitive)

กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 นิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามปณิธานของมหาวิทยาลัย
 (Non-Cognitive)

รูปแบบหอพักแบบ Residence Hall ดังกล่าว จะเป็นหอพักที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อให้เป็นที่พักอาศัยของนิสิตและในขณะที่เดียวกันก็มีการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย (University Life) โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นจะมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ และส่วนหนึ่งก็ยังมีลักษณะทางสวัสดิการอยู่ หอพักรูปแบบดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้นิสิตได้อยู่ร่วมกันในที่พักที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อฝึกฝนให้นิสิตรู้จักการอยู่ร่วมกัน เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และสามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตต่างคณะซึ่งมีพื้นความรู้และความสนใจแตกต่างกันได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. เพื่อช่วยเหลือนิสิตที่มีที่พักเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย

รูปแบบและกิจกรรมตามที่ สหหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ ได้เสนอไว้ดังกล่าว น่าจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด ในการจัดหอพัก เพื่อให้มีคุณลักษณะตามปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ ประกอบกับในปัจจุบันความจำเป็นในการอยู่หอพักของนิสิตมีมากขึ้น เนื่องจากจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นของนิสิตในระดับปริญญาบัณฑิตและโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีลักษณะการศึกษาแตกต่างไปจากนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต มีความจำเป็นในการที่จะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม นอกจากการเรียนในห้องเรียน เช่น การใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าภายในห้องสมุด อีกทั้งจากปัญหาการจราจรในปัจจุบัน ทำให้หอพักเป็นสถานที่ซึ่งนิสิตทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด มีแนวโน้มจะมาพักอาศัยอยู่มากขึ้น ดังนั้น หอพักทั้งเป็นสถานที่สำคัญที่มหาวิทยาลัยจะสามารถพัฒนาให้นิสิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ จากสภาพการณ์

ในปัจจุบันและผลการวิจัยนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้มีโครงการเพื่อจัดตั้งเป็นหอพัก เพื่อพัฒนานิสิตขึ้น ในปี พ.ศ. 2529 ซึ่งในปัจจุบัน (พ.ศ. 2538) ก็คือ หอพักศึกษิตนิเวศน์ จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร อนุสาส์ก ผู้ช่วยอนุสาส์ก และนิสิตภายในหอพัก มีความต้องการที่จะให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดตั้งหอพักในลักษณะนี้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนิสิตภายในหอพัก โดยรวมได้ให้เหตุผลว่า หอพักลักษณะนี้ มีส่วนอย่างมากในการเอื้ออำนวยในการเรียนในมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านบรรยากาศและหอพัก ที่ตั้งซึ่งอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัย สะดวกในการเดินทาง และสามารถใช้เวลาส่วนใหญ่ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้เป็นอย่างดี

2. การดำเนินงานของหอพักศึกษิตนิเวศน์

2.1 ความเป็นอิสระ คล่องตัว และรวดเร็วในการดำเนินการของหอพักศึกษิตนิเวศน์

จากผลการศึกษา ซึ่งพบว่า หอพักศึกษิตนิเวศน์มีการดำเนินงานขึ้นกับคณะกรรมการ 2 คณะ คือ คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการการบริหารหอพักศึกษิตนิเวศน์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับหอพักนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยนิเวศน์ เช่นเดียวกับการดำเนินงานของธุรกิจเอกชน เมื่อเปรียบเทียบกับ การดำเนินงานในรูปแบบของระบบราชการ ระบบราชการจะต้องมีขั้นตอนในการพิจารณาในเรื่องต่างๆ ที่สลับซับซ้อนมากกว่า การศึกษาทำงานในรูปธุรกิจ จึงทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ มีความล่าช้ากว่า ระบบธุรกิจเอกชน หอพักศึกษิตนิเวศน์จึงมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานมากกว่า หอพักนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ความคล่องตัวและความรวดเร็วในการปฏิบัติ ซึ่งน่าจะมีความคล่องตัวและรวดเร็ว เนื่องจากการปฏิบัติที่เป็นอิสระนั้น ยังไม่มีเท่าที่ควร เนื่องจากมีการกำหนดวิธีในการปฏิบัติในลักษณะใกล้เคียงกับการปฏิบัติในระบบราชการ โดยเฉพาะในฝ่ายจัดการ ซึ่งมีขั้นตอนมากและขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติ เช่น การกำหนดวันสมัคร วันสัมภาษณ์ ควรจะกำหนดให้เป็นวันเดียวกัน นอกจากจะทำให้หอพัก สามารถดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการเข้าอยู่หอพักได้เร็วขึ้นแล้ว ผู้สมัครซึ่งมาจากต่างจังหวัด

ก็มีความสะดวกมากขึ้นไม่ต้องเดินทางมาหลายวัน เป็นการสิ้นเปลืองทั้งค่าใช้จ่ายและเวลา คือ นิสิตมารอกรอใบสมัครแล้วก็เข้าสัมภาษณ์ ในวันเดียวกัน หรือในการกำหนดชั้นตอนของการปฏิบัติในการเข้าพักอาศัยในหอพัก นิสิตจะต้องนำสิ่งของเข้ามาพร้อมกับการเข้าพัก ในทางปฏิบัติจึงเกิดปัญหานิสิตหลายคนไม่สามารถเข้าพักอาศัยได้ในวันนั้น เนื่องจากนำของมาไม่ครบ จึงทำให้เกิดการไม่ปฏิบัติ หรือการเลิ้งปฏิบัติ โดยนิสิตจะทยอยนำสิ่งของเข้ามา โดยแจ้งในวันเข้าว่านำของมาครบแล้ว ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วนิสิตก็ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่วางไว้ จึงเสมือนกับไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ในการกำหนดข้อปฏิบัติเช่นนี้ นอกจากนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเกี่ยวกับการให้บริการ เช่น เครื่องนอน ซึ่งหอพักจะต้องจัดไว้ให้นิสิตแต่ละคน ในกรณีที่ผ้าคลุมเตียงหรือผ้าห่มนอนชำรุด ควรที่จะได้จัดหาทดแทนให้ทันที เนื่องจากเป็นสิ่งของที่จะต้องใช้ประจำวัน หอพักไม่สามารถจัดหาทดแทนให้ได้เนื่องจากจะต้องรอจัดซื้อในงบประมาณต่อไป ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะที่เป็นอิสระ น่าจะสามารถมีการยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานได้สะดวกกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แต่จากเหตุผลเพื่อความสะดวกและเป็นระเบียบในการปฏิบัติ ทำให้มีความล่าช้าในการให้บริการ

2.2 การดำเนินงานในรูปธุรกิจที่มีได้แสวงหากำไร เพียงแต่ให้พอเลี้ยงตัวเองได้ คຸ້ມกับเงินทุนและค่าใช้จ่ายที่ได้ลงทุนไป

จากการที่หอพักศึกษิตนิเวศน์ได้ดำเนินงานผ่านมาเป็นระยะเวลาประมาณ 5 ปี ข้อมูลในปัจจุบันและการคาดการณ์ในอนาคต หอพักสามารถดำเนินงานให้มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย และสามารถคืนเงินทุนให้มหาวิทยาลัยได้ครบตามจำนวนในระยะเวลาที่กำหนด จากการดำเนินงานในลักษณะนี้ทำให้หอพักต้องมีการควบคุมรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความประหยัด ซึ่งในบางกรณีเกิดการขัดแย้งกับการให้บริการ เช่นในด้าน ค่าไฟฟ้า เนื่องจากในปัจจุบันการเรียนในระดับปริญญาบัณฑิต และโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการศึกษา เป็นสิ่งที่สำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็น แต่การที่นิสิตมีคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้เป็นส่วนตัว จำนวนมากขึ้น รวมทั้งนิสิตส่วนใหญ่จะใช้เวลาในช่วงกลางคืนในการศึกษา ทำให้ต้องจ่ายค่ากระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดในการใช้กระแสไฟฟ้า โดยจำกัดจำนวนหน่วยต่อนิสิตแต่ละคน ถ้าเกินหน่วยที่กำหนดนิสิตในห้อง

พนักงานจะต้องเฉลี่ยจ่ายค่ากระแสไฟฟ้าส่วนที่เกิน ซึ่งเป็นการไม่สนับสนุนการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย ถ้าหอพักมีวัตถุประสงค์ในด้านของการดำเนินงานในรูปธุรกิจ เพื่อให้ตัวเองได้ และมีเงินคืนทุนให้กับมหาวิทยาลัย มากเกินไป ก็จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาหอพักให้เป็นลักษณะที่พักอาศัยของบัณฑิต และก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้พักอาศัยและผู้ดำเนินการ เมื่อเกิดความไม่พอใจ โดยนิสิตจะมองลักษณะหอพักว่าเป็นเชิงธุรกิจ เป็นการดำเนินงานที่มุ่งหวังให้เกิดผลกำไร นิสิตจะมองตนเองว่าเป็นผู้รับบริการ ผู้ดำเนินการเป็นฝ่ายที่จะต้องให้บริการ เมื่อเกิดปัญหาการบริการ เช่น สิ่งของชำรุดเสียหาย ผู้ดำเนินการมีจุดประสงค์ต้องการที่จะฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบในการใช้สิ่งของส่วนรวม ส่วนนิสิตจะมองว่า เมื่อเกิดการชำรุดเสียหาย ควรจะรีบดำเนินการแก้ไข ซ่อมทำ นิสิตจึงไม่สนใจที่จะปฏิบัติตาม กฎ และระเบียบที่หอพักกำหนด ซึ่งทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างนิสิตและผู้ดำเนินการ

2.3 สิทธิในการเข้าพักอาศัยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะต้องมีลักษณะของการหมุนเวียน

จากการศึกษา พบว่า การเข้าพักอาศัยของนิสิตมีลักษณะหมุนเวียน คือ ทุกปี นิสิตที่พักอยู่ในหอพักจะต้องสมัครและสัมภาษณ์เพื่อขอเข้าอยู่หอพักในปีต่อไป จะต้องผ่านการพิจารณาเหมือนกับนิสิตที่สมัครเข้ามาอยู่ใหม่ ซึ่งนิสิตที่พักอยู่เดิมก็มีความเข้าใจเนื่องจากรู้ว่าตนเองนั้นได้ประโยชน์จากกรณีที่ไม่ต้องเสียเวลาในการค้นหาและเสียค่าใช้จ่ายน้อย และเป็นหอพักเฉพาะของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีความปลอดภัยค่อนข้างสูง อีกทั้งเข้าใจว่านิสิตอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับประโยชน์นี้ และในอนาคตจำนวนนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ยิ่งจะมีมากขึ้น หอพักจึงไม่สามารถให้บริการได้เพียงพอต่อจำนวนความต้องการในการเข้าพักอาศัยของนิสิต ดังนั้นในอนาคต ระบบของการหมุนเวียนนิสิตโดยการคัดเลือกจึงน่าจะมีอยู่ต่อไป

3. การใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักศึกษิตินิเวศน์

3.1 การอยู่ร่วมกันของนิสิตที่มีบรรพชาศเอาต์ต่อการศึกษาเล่าเรียน

จากผลการศึกษา ซึ่งพบว่า นิสิตส่วนใหญ่จะมีความเชื่อเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน ๗ ไป และในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษา แต่อยู่ในลักษณะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ นิสิตส่วนใหญ่จะรู้จักที่จะปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม รู้จักแบ่งเวลาในการทำงาน เนื่องจากการเรียน ซึ่งการเรียนในระดับนี้นิสิตจะต้องรับผิดชอบตนเองมากขึ้น ในระดับของความเป็นผู้ใหญ่ เนื่องจากผู้ที่มาศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งพักอยู่ในหอพักศึกษิตินเวศน์มากกว่านิสิตระดับปริญญาบัณฑิต ส่วนใหญ่จะมีลักษณะทำงานแล้วจึงมาเรียนต่อ ทำให้เกรงใจซึ่งกันและกัน และจากการที่มีการประชุมพิเศษนิสิตที่เข้ามาอยู่ในหอพัก ซึ่งเปรียบเสมือนการบอกให้ผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่ได้ทราบถึงการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคมหอพักนี้ โดยกลุ่มเพื่อนนิสิตในหอพักด้วยตนเอง รวมถึงการที่นิสิตที่เข้ามาอยู่ใหม่ได้เข้ามาอยู่ร่วมกับนิสิตที่อยู่เดิมในหอพัก จึงได้รับการบอกเล่าถึงการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหอพักทั้งในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน และในด้านวิชาการ เช่น นิสิตที่เข้าใหม่คนหนึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อนที่พักอาศัยอยู่เดิมก็จะให้คำแนะนำ หรือแนะนำให้ไปขอคำปรึกษาจากเพื่อนอีกคนหนึ่ง ในหอพักที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะของสังคมประภค (Socialization) คือ สมาชิกใหม่ในสังคมจะได้เรียนรู้ระบบแบบแผน ความประพฤติ ความเชื่อ และบรรทัดฐานของสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิก นอกจากนั้นยังเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งด้วย กระบวนการศึกษานี้ เรียกว่า กระบวนการสังคมประภค หรือการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ ตัวแทนที่ให้การอบรมให้รู้ระบบของสังคม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน (สงวน สุกฤติเลิศอรุณ และคณะ, 2524) การที่นิสิตที่เข้ามาอยู่ใหม่ในหอพักได้รับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งรับรู้ความขัดแย้ง ความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจ ความต้องการต่าง ๆ ในการอยู่ในหอพัก จึงเกิดจากลักษณะของการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ หรือกระบวนการสังคมประภคนั่นเอง การที่นิสิตเดิมอยู่อาศัยร่วมกันด้วยความเกรงใจ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ทำให้ผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่รับรู้การปฏิบัติเช่นนี้ จึงเกิดความละอายหรือรู้สึกว่าการสังคมจะไม่ยอมรับถ้านิสิตจะปฏิบัติแตกต่างไป เช่น การส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น การไม่เคารพสิทธิส่วน

บุคคลของผู้อื่น เป็นต้น แต่เนื่องจากหอพักยังไม่มีการจัดการบริการ ซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องศึกษาเฉพาะกลุ่ม เครื่องคอมพิวเตอร์ การจัดห้องพักโดยให้นิสิตอยู่ห้องละ 3 คน ต่อเนื้อที่ของห้องนั้นยังไม่เอื้อต่อการศึกษา เนื่องจากในระดับบัณฑิตศึกษานั้น นิสิตจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ขนาดของโต๊ะทำงาน ชั้นวางหนังสือมีขนาดเล็กเกินไปไม่สะดวกที่นิสิตจะใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้นิสิตบางคนต้องใช้สถานที่นอกห้องพัก เช่น บริเวณห้องพักผ่อนของแต่ละชั้น ห้องพักผ่อนชั้น 1 ซึ่งความสว่างของแสงไฟไม่พอเพียง สถานที่จึงไม่เหมาะสมที่จะสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการ นอกจากนี้ นิสิตเองยังไม่ได้ตระหนักถึงจุดประสงค์ในการจัดหอพัก เพื่อให้เป็นที่พักอาศัยของผู้ใฝ่รู้ นิสิตหลายคนไม่เคยรับรู้ว่หอพักมีค่าขวัญว่าอย่างไร คิดบอกไว้ที่ใด สิ่งสำคัญที่ทำให้นิสิตไม่ได้ตระหนักในจุดนี้ ก็คือ ความรู้สึก ความเข้าใจ ว่าหอพักศึกษาเป็นเพียงที่พักอาศัย ของจุฬาลงกรณ์ที่จัดให้เพื่อเป็นสวัสดิการเท่านั้น มีลักษณะเดียวกับหอพักภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพียงแค่ผู้พักส่วนใหญ่เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และค่าเช่าพักอาศัยแพงกว่าหอพักนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากนิสิตไม่เห็นความแตกต่างระหว่างหอพักทั้งสอง อีกประเด็นหนึ่งซึ่งมีผลพอสมควรในการทำให้หอศึกษิตนิเวศน์ ยังไม่เป็นหอพักสำหรับผู้ใฝ่รู้ คือ ความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างนิสิตที่พักอาศัยกับฝ่ายจัดการของหอพัก นิสิตมีความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นผู้ใหญ่มีความรับผิดชอบและไม่เห็นด้วยกับ กฎระเบียบบางอย่างที่หอพักได้กำหนด จึงทำให้เกิดการต่อต้าน ไม่ปฏิบัติตาม เมื่อนิสิตได้พูดคุยกัน ทำให้ความรู้สึกในลักษณะนี้ขยายกว้างออกไป จึงเกิดความไม่เข้าใจกัน ระหว่างผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎ และผู้วางกฎ ในมุมมองของฝ่ายจัดการหอพัก การที่ได้วางกฎระเบียบต่างๆ ขึ้น เพื่อต้องการฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ และเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหอพัก ซึ่งกฎระเบียบที่วางไว้ในทางปฏิบัติควรมีการยืดหยุ่น และเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ พูดคุยกันเพื่อความเข้าใจ อีกทั้งเป็นการลดการขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจ จึงทำให้เกิดการต่อต้าน ซึ่งก่อให้เกิดการมีอคติต่อกัน เมื่อนิสิตมีอคติ และเกิดการต่อต้าน จึงทำให้ไม่ยอมรับ ไม่ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ที่เห็นว่า

ไม่ถูกต้องเหมาะสมตามความคิดของตนเอง ถ้านิสัยชอบรับ กฎ ระเบียบต่าง ๆ โดยใช้หลักการของความมีเหตุ มีผล ซึ่งจะเกิดจากการได้พูดคุย ทำความเข้าใจ จะทำให้นิสิตชอบรับ และเมื่อเกิดการชอบรับ ก็จะมีปฏิบัติตามโดยจิตสำนึกของนิสิตเอง โดยที่อาจจะต้องกำหนดเป็นข้อบังคับ เป็นการปลูกจิตสำนึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ คิดด้วยเหตุผล ซึ่งตามหลักการของ ทฤษฎีฉันทามติ (Consensus Theory) จากแนวคิดของ อีมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) กล่าวว่า สังคมจะประกอบไปด้วยส่วนย่อยหลาย ๆ ส่วน ส่วนย่อยประกอบเหล่านี้จะช่วยกันรักษาลักษณะสำคัญของระบบไว้ให้อยู่ในสภาพเดิม ตามความเห็นของทฤษฎีฉันทามติ สังคมจะต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีความเข้าใจ (Perception) ที่สอดคล้องและค่านิยมเหมือนกัน ลักษณะทั้ง 3 นี้เป็นด้วงการพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม (มีความเชื่อและสนใจร่วมกัน) สังคมจะต้องประกอบด้วยกาพึ่งพาอาศัยกัน (interdependence) ระหว่างสมาชิกในสังคม ในแต่ละสังคมจะมีการแบ่งแรงงาน เพื่อเสถียรภาพและความคงอยู่ทางสังคม ในแต่ละสังคม สมาชิกจะต้องตกลงกันว่า ควรทำ ไม่ควรทำอะไร สมาชิกจะต้องยินยอมและเสียสละเพื่อสังคมส่วนรวมเมื่อจำเป็น (Emile Durkheim, 1938 อ้างถึงใน ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2531) แต่ในลักษณะของหอพักศึกษิตนิเวศน์ ยังไม่เป็นสังคมตามลักษณะของทฤษฎีฉันทามติ คือ ในการกำหนดว่านิสิตควรทำ ไม่ควรทำอะไรนั้น เป็นการกำหนดจากฝ่ายจัดการ ไม่ได้เกิดจากการตกลง ทำความเข้าใจกัน นิสิตจึงเกิดการต่อต้าน ทำให้สังคมไม่สามารถดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เมื่อนิสิตรุ่นใหม่เข้ามาจึงมีการบอกเล่าต่อ ๆ กัน ทำให้ความไม่เข้าใจขยายวงกว้างขึ้น นอกจากนี้ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอนุสาวรีย์หอพัก ซึ่งควรจะได้ใกล้ชิด รับรู้ปัญหาต่าง ๆ ให้คำแนะนำทั้งในเรื่องความเป็นอยู่การใช้ชีวิตการจกกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิต รวมทั้งเรื่องการศึกษาเล่าเรียนนั้น ตามความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากผู้ที่เป็นอนุสาวรีย์คือ อาจารย์ท่านหนึ่งในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่รู้จักเคารพนับถือของนิสิต ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี เสริมสร้างบรรยากาศวิชาการระหว่างอาจารย์และนิสิต อาจารย์มีภารกิจที่เกี่ยวกับการสอน และภารกิจทางวิชาการมาก จะมีเวลาได้พูดคุย ให้คำปรึกษาแนะนำ นิสิตในหอพักได้น้อยลง เวลาที่อนุสาวรีย์จะพบกับนิสิตนั้น จะเป็นเวลาช่วงหลัง

จาก 21.00-22.00 น. ไปแล้วนอกจากภารกิจทางวิชาการแล้ว ยังมีภาระทางครอบครัวที่จะต้องรับผิดชอบ จึงทำให้อนุสาสภามีเวลาได้คลุกคลีใกล้ชิดนิสิตน้อย แต่ก็ได้รับทราบเรื่องราวต่าง ๆ ภายในหอพัก รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่ทำให้เกิดการพัฒนาได้เต็มที่ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด นอกจากนั้นในด้านความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายจัดการกับฝ่ายส่งเสริมและพัฒนานั้น มีลักษณะเป็นทางการเฉพาะหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกันเท่านั้น ซึ่งในบางครั้งอาจทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนานิสิตในหอพักให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ จากมุมมองของบุคคลหลายฝ่ายในหอพัก และจากการขาดการพูดคุยกันจึงไม่สามารถลดการขัดแย้งได้ จึงส่งผลที่ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาหอพักให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

3.2 บรรยากาศของการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย

จากการที่นิสิตส่วนใหญ่รู้จักแบ่งเวลาในการศึกษาเล่าเรียน รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายนั้นเนื่องมาจากภาวะของนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในวัยของการทำงาน ส่วนใหญ่กำลังอยู่ในช่วงของการทำงานและลามาศึกษาต่อ ทำให้มีความคิดมีเหตุผลในการพิจารณา รับรู้ว่าคุณเองจะต้องศึกษาตามกำหนดระยะเวลารับผิดชอบต่อการทำงานให้เป็นไปตามกำหนด แต่จากลักษณะของการเรียนในระดับนี้ จึงทำให้ต้องใช้เวลาส่วนมากไปกับการศึกษาตามที่กำหนด และค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองเพื่อความสำเร็จในการเรียน ดังนั้น การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านวิชาการจึงอยู่ในลักษณะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เฉพาะกลุ่มที่ศึกษาในสาขาเดียวกัน จากข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาการศึกษา ทำให้นิสิตต่างคนต่างต้องศึกษาเพื่อให้ตนเองสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด และส่วนใหญ่นิสิตที่ศึกษาต่อนั้นรับราชการ ซึ่งสามารถลาศึกษาต่อได้ 2 ปี ในระดับมหาบัณฑิตและ 3 ปี ในระดับดุษฎีบัณฑิต จึงทำให้ทุกคนจะต้องเร่งรีบในการศึกษาเล่าเรียน เวลาในการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มนิสิตจึงมีน้อยลงและมีในลักษณะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันภายในหอพักของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตและนิสิตระดับบัณฑิตศึกษานั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ช่วงเช้าออกไปเรียน และกลับมาหอพักในเวลาเย็น และนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตจะอยู่เป็นกลุ่มเฉพาะปริญญาบัณฑิต และนิสิต

ระดับบัณฑิตศึกษาจะอยู่เฉพาะกลุ่มบัณฑิตศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะกลุ่มเล็ก ๆ แต่นิสิตจะมีความ
 เกรงใจ เคารพในสิทธิส่วนบุคคลซึ่งกันและกัน และจากลักษณะทางการเรียนดังกล่าว
 จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาท นิสิตจะรับรู้หน้าที่ของตนเอง คือ การศึกษา
 เล่าเรียน และจากหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน ทำให้นิสิตใช้เวลา นอกเหนือจากเวลา
 เรียนในห้องเรียนไปกับการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด จากการสัมภาษณ์นิสิตเรื่องการให้
 เวลาในห้องสมุดนั้น นิสิตมักไม่ค่อยใช้ห้องสมุดในเวลากลางคืน เนื่องจากระยะทางจาก
 ห้องสมุดมายังหอพักนั้น ค่อนข้างจะมีด ไม่มีผู้คนเดินผ่าน ประกอบกับ เคยมีกรณีการทำร้าย
 ร่างกายและชิงทรัพย์ ภายในบริเวณสนามกีฬาแห่งชาติ จึงไม่สะดวกในการเดินกลับ
 หอพักในเวลากลางคืน

3.3 รูปแบบของกิจกรรมในหอพักเพื่อพัฒนาทางวิชาการ

จากการศึกษา พบว่า นิสิตให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย สาเหตุ
 หนึ่งเนื่องจากลักษณะทางการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา เวลาที่มีเหลือนอกจากการเรียน
 ในชั้น นิสิตจะต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เช่น ในการทำรายงาน การทำวิทยานิพนธ์
 จึงทำให้นิสิตไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม อีกทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นไม่ตรง
 ตามความต้องการของนิสิต เนื่องจาก ไม่ได้มีการสำรวจความคิดเห็น ความต้องการใน
 การจัดกิจกรรมในหอพัก จึงทำให้นิสิตไม่เห็นความสำคัญ ไม่ให้ความร่วมมือ อีกทั้งยังไม่มี
 การประเมินผลการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง ทำให้ไม่ทราบถึงข้อดี ข้อควรปรับปรุงในการ
 จัดในครั้งต่อไป ซึ่งเป็นไปตามผลงานวิจัยของ ราสเคนส์ (Raskens, 1960) ซึ่งพบว่า
 คุณค่าของประสบการณ์ชีวิตที่ได้ร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มีความสำคัญ
 ที่สุดต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้ความร่วมมือในการเป็นผู้นำ
 ในมหาวิทยาลัย สามารถทำนุอายุความสำเร็จในการเป็นผู้นำชุมชนได้สูงกว่าการทำนุโดย
 คะแนนจากผลการเรียน และวิชาเอกที่เคยเรียนมา แต่อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรม
 ในหอพัก ก็ยังประสบปัญหาด้านความร่วมมือของนิสิตผู้พักอาศัยเป็นอย่างมาก และจากงาน
 วิจัยของ ประเทือง เกาจี่ (2527) เรื่องการศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตที่อยู่
 ประจำหอพัก ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2516 พบว่า นิสิตของ

ทุกวิทยาลัย ประสบปัญหาความต้องการด้านความร่วมมือของนิสิตในระดับปานกลาง และพบว่ากิจกรรมเพื่อส่งเสริมสติปัญญาที่จัดขึ้น มีอัตราไม่เหมาะสมกับกิจกรรมอื่น ๆ นิสิตภายในหอพักให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ น้อย ซึ่งลักษณะของกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นในหอพักในปีที่ผ่านมา ๆ มาส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมกีฬาประเพณี จุฬีฬา-ธรรมศาสตร์ กิจกรรมลี้ลาศ วัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสามัคคี และสันทนาการ แต่กิจกรรมของด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมสติปัญญาจะมีน้อย มีเพียงกิจกรรมอบรมการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้ภาษาไทย สาเหตุเพราะกิจกรรมที่จัดเพื่อความสามัคคี และสันทนาการนั้นจัดได้ง่ายกว่า ไม่ต้องใช้เวลาและแผนงานในการเตรียมการมากนัก แต่กิจกรรมทางวิชาการ เช่น การจัดการอภิปราย จัดอบรม สัมมนา ซึ่งจะต้องเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นวิทยากร หรือ จะต้องมีการเตรียมการที่ค่อนข้างจะเป็นพิธีการ ใช้เวลาในการเตรียมงานมากกว่าและมีขั้นตอน แผนงานมากกว่า ในส่วนของผู้ร่วมกิจกรรมเอง คือ นิสิต ซึ่งใช้เวลาส่วนมากในการศึกษาเล่าเรียน ก็จะมองลักษณะกิจกรรมที่จะจัดนั้น เพื่อการสันทนาการ พักผ่อน และเป็นการจัดเพื่อการสนุกสนาน บันเทิง เป็นการคลายความเครียดมากกว่า กิจกรรมทางวิชาการ ในด้านของผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม คือ คณะกรรมการนิสิตหอพักศึกษิตินิเวศน์ ซึ่งมีหน้าที่ส่วนใหญ่ในการศึกษาเล่าเรียน และรับหน้าที่ด้านการจัดกิจกรรมด้วย ทำให้มีเวลาในการทำกิจกรรมไม่มากนัก เช่น นิสิตปริญญาบัณฑิต กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดจึงมีลักษณะที่ใช้เวลาเตรียมการ และเวลาในการจัดไม่มากนัก อีกทั้งนิสิตเองไม่มีประสบการณ์ในการที่จะจัดกิจกรรม ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมพัฒนา เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดมีขึ้นในหอพัก ในส่วนนี้ อนุสาสภซึ่งมีส่วนช่วยให้เกิดกิจกรรมดังกล่าว ก็ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิตได้เต็มที่ อีกทั้งฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา นิสิตอาจจะไม่ได้มีประสบการณ์เพียงพอที่จะให้คำแนะนำได้ เพียงแต่ประเมินคร่าว ๆ ได้ว่า กิจกรรมที่จัดนั้นยังไม่ส่งเสริมสติปัญญา บรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้นในหอพัก ขาดวิธีการที่จะทำให้เกิดบรรยากาศดังกล่าวขึ้นในหอพักได้ นอกจากนี้สถานที่ในการจัดกิจกรรมยังไม่อำนวย สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้เท่าที่ควร เช่น หอพักควรจะมีห้องสมุดเล็ก ๆ ไว้ในนิสิตได้ค้นคว้า ซึ่งอาจจะมีหนังสือที่สำคัญ ๆ เช่น

หนังสืออ้างอิง พจนานุกรม เป็นต้น ห้องประชุมขนาดเล็ก เพื่อให้บัณฑิตได้ใช้สำหรับการ สันทนาการแลกเปลี่ยนความรู้ นอกจากด้านวิชาการแล้ว หอพักควรมีห้องสันทนาการ เช่น ห้องออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมในด้านสุขภาพร่างกายของนิสิต ห้องพระ เพื่อใช้ในการ ปฏิบัติตน เช่น การนั่งสมาธิ การสวดมนต์ หอพักมีเพียงห้องเอนกประสงค์ เพียงห้องเดียว ที่นิสิตสามารถใช้ในการจัดกิจกรรมได้ ซึ่งไม่ได้เป็นห้องเฉพาะกิจกรรมนิสิต ยังใช้เป็น ห้องทำงานอื่น ๆ เช่น ใช้เป็นที่สัมภาษณ์นิสิตในการสมัครเข้าพักอาศัย หรือใช้เพื่อกิจการ อื่น ๆ ของฝ่ายจัดการหอพัก ห้องเอนกประสงค์นี้จะเปิดให้นิสิตใช้เป็นห้องอ่านหนังสือในช่วง ใกล้เคียงเท่านั้น ด้วยเหตุผลที่ว่า เคยเปิดให้เป็นห้องศึกษาค้นคว้า แต่จากการเก็บสถิติของ ฝ่ายจัดการ พบว่า มีนิสิตใช้น้อย ไม่คุ้มกับค่าไฟที่ใช้สำหรับแสงสว่างและเครื่องปรับอากาศ และในการใช้ห้องเอนกประสงค์นี้ นิสิตจะต้องขอใช้เป็นครั้งคราวไป โดยจะต้องขออนุญาต จากฝ่ายจัดการก่อน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ภายในห้องยังไม่เหมาะสม เช่น โต๊ะนั่งอ่าน หนังสือ โดยเฉพาะเมื่อใช้ในช่วงเวลาใกล้เคียงจะเป็นลักษณะโต๊ะที่ติดกับเก้าอี้ ซึ่งไม่ เหมาะกับการเรียนของนิสิตในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา ซึ่งต้องใช้พื้นที่สำหรับตำรา เอกสารจำนวนมาก จากความไม่สะดวกนี้ นิสิตจึงไม่นิยมใช้ห้องเอนกประสงค์ในการดู หนังสือ ซึ่งมีผลทำให้ไม่คุ้มค่างบค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่ายในการเปิดใช้ห้อง

3.4 ความมีคุณธรรม และจริยธรรมของนิสิต

จากการศึกษา ซึ่งพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความเข้าใจ มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกัน ในการใช้ของส่วนรวม ช่วยกันดูแลรักษาของใช้ ประหยัดน้ำ ไฟฟ้า ดูแลเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น ปิดพัดลม หลอดไฟ เมื่อออกจากห้อง และช่วยรักษาผลประโยชน์ของเพื่อนร่วมห้อง และหอพัก เนื่องจากนิสิตที่พักส่วนมากจะเป็นผู้ที่ผ่านการทำงาน รู้จักสังคมของการทำงาน การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันผู้อื่นในสังคม ถ้ามีเหตุผล และนิสิตเห็นด้วยกับสิ่งนั้น ๆ ก็จะกระทำ ตามด้วยความเต็มใจ ลักษณะการอยู่ร่วมกันในหอพัก เนื่องจากผู้ที่อยู่เป็นนิสิต และจากการ เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ทำให้นิสิตต้องใช้เวลาส่วนมากกับการเรียนการศึกษา ค้นคว้า เมื่อลักษณะของสังคมเป็นเช่นนี้ นิสิตที่เข้ามาใหม่รับรู้สภาพและลักษณะทางสังคมนี้ ก็จะปฏิบัติตามเพื่อให้ตนเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถเข้ามาอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนี้ได้

ตามลักษณะของสังคมประกิต ที่ได้กล่าวไว้ว่า สมาชิกใหม่ของสังคมจะได้เรียนรู้ระเบียบแบบแผน ความประพฤติ ความเชื่อ และบรรทัดฐานของสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม (ปวีณา ฐิติวัฒนา, 2523) และตามลักษณะความต้องการของมนุษย์ ตามทฤษฎีแรงจูงใจของ Abraham H. Maslow (สฺรารค์ จันท์เอม, 2529) ซึ่งกล่าวว่า ความต้องการตามลำดับขั้นของมนุษย์นั้น เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองให้ตนเองมีความพึงพอใจในด้านความต้องการทางร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยแล้ว ขั้นต่อไป คือ มนุษย์จะต้องการความรักและความยอมรับจากผู้อื่น เช่นเดียวกับนิสัยที่ได้เข้ามากักอาศัยในหอพักศึกษิตนิเวศน์ คือ สามารถสนองความต้องการทางร่างกาย คือ มีที่พักอาศัย ไม่ต้องเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับสถานที่ศึกษา และลำดับต่อมา คือ มีความปลอดภัยพอเพียง ซึ่งเป็นความต้องการขั้นที่สองของมนุษย์แล้ว นิสิตก็จะพยายามทำตนให้อยู่ในสังคม คือ ในหอพักศึกษิตนิเวศน์ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยต้องการให้ผู้อื่นในหอพักให้ความรักและการยอมรับนับถือ เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหอพัก ดังนั้น ในด้านความมีคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตในหอพักจึงเป็นสิ่งที่นิสิตทุกคนที่เข้ามาอยู่ พยายามจะปรับตัวเพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ การทำให้ผู้อื่นยอมรับ ก็คือ การให้ความช่วยเหลือ แบ่งปันซึ่งกันและกัน รู้จักเคารพสิทธิผู้อื่น ไม่ส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนร่วมห้อง ซึ่งแสดงถึงลักษณะของความมีคุณธรรม และจริยธรรมนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึง การดำเนินงานและการใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักศึกษิตนิเวศน์ ว่าจากระยะเวลาที่ได้เปิดดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดตั้งหอพักหรือไม่ ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ในด้านการดำเนินงานในลักษณะธุรกิจที่มีได้มุ่งแสวงหากำไร เพียงแต่ให้เลี้ยงตัวเองได้นั้น นับว่าสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณประจำปีมาสนับสนุนแต่ยังขาดความคล่องตัวและรวดเร็ว เช่นในลักษณะของธุรกิจเอกชนอย่างเต็มที่ ในด้านการบริหารงานตามหลักการที่เรียกว่า

POSDCORB นั้น พบว่า ในด้านของการจัดบุคลากร(Staffing) การรายงาน(Reporting) งบประมาณ (Budgeting) และการสั่งการ (Directing) นั้น นับได้ว่าได้ดำเนินงาน เป็นไปตามหลักการดังกล่าว แต่ในด้านการวางแผน (Planning) การจัดแบ่งหน้าที่ (Organizing) และการประสานงานในแนวนอน (Line Coordinating) ถ้ามีการ ปรับปรุงตามหลักการบริหารดังกล่าวแล้ว จะส่งผลให้หอพักสามารถดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุดตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนด ส่วนบรรยากาศของหอพัก ยังมีได้กระตุ้น ต่อการเป็นหอพักเพื่อการเรียนรู้ตามปรัชญาของหอพักศึกษิตินิเวศน์อย่างเต็มที่ จากผลการ วิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางในการดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ดังต่อไปนี้

ในการบริหารงาน

1. จากผลสำเร็จของหอพักศึกษิตินิเวศน์ในการดำเนินงานในลักษณะธุรกิจที่มีได้ มุ่งแสวงหากำไรเพียงแต่ให้เลี้ยงตัวเองได้ จุดีาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงสมควรที่จะจัดให้มี หอพักที่มีการดำเนินงานในลักษณะเช่นนี้เพิ่มขึ้น
2. กำหนดบทบาท หน้าที่ในการปฏิบัติงานของฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา ฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการนิสิตหอพักให้ชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนของกรรมการนิสิตหอพักให้มีส่วน ร่วมในการกำหนดข้อบังคับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนิสิตในหอพักมากขึ้น
3. ควรมีการประชุมร่วมกันในฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา ฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการ นิสิตหอพัก เป็นประจำทุกเดือน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดความ ร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายต่าง ๆ
4. ควรมีการปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ของฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา และฝ่าย จัดการ ให้นิสิตที่พักอาศัยในหอพักได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ โดยกำหนดเป็นตารางการ ปฏิบัติงานประจำปีของงานในฝ่ายดังกล่าว
5. ควรมีการเก็บสถิติที่เกี่ยวข้องกับนิสิตที่พักอาศัยในหอพักในแต่ละปี เช่น สถิติ นิสิตที่พักอาศัย นิสิตที่มาสมัครเข้าอยู่หอพักโดยแยกตามเพศ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา คณะ

สาขาวิชา เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนานิสิตในด้านต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการจัดตั้งหอพัก

6. ควรจะมีการจัดบุคลากรเพิ่มในฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา เพราะอนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์ ซึ่งเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย มีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติมากจึงมีเวลาให้คำปรึกษาและพบปะพูดคุยกับนิสิตน้อย ถ้ามีการจัดบุคลากรเพิ่ม เช่น เพิ่มผู้ช่วยอนุสาสก์อีก 1 คน โดยแบ่งความรับผิดชอบออกเป็น ผู้ช่วยอนุสาสก์ฝ่ายพัฒนากิจกรรม และคุณภาพชีวิตนิสิตและผู้ช่วยอนุสาสก์ฝ่ายพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ

ในด้านการให้บริการ

1. ควรเพิ่มเวลาปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในวันหยุด ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การรับผู้เข้าพักอาศัยรายวัน แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในวันดังกล่าว นิสิตสามารถย้ายออกจากหอพักในวันหยุด โดยจ่ายค่าตอบแทน และค่าล่วงเวลาให้กับเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติงานตามระเบียบของหอพัก

2. เพิ่มความสว่างของแสงไฟและขนาดของชั้นวางหนังสือภายในห้องพักให้เหมาะสมสำหรับการศึกษาค้นคว้าของนิสิต

3. เพิ่มบริเวณลานซักล้างและราวตากผ้าให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิตในหอพัก

4. ควรมีการจัดสถานที่ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการและการใช้ชีวิตร่วมกันในมหาวิทยาลัย โดยการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ห้องสมุดภายในหอพัก ห้องปฏิบัติงานของคณะกรรมการนิสิตหอพัก ห้องจัดกิจกรรมกลุ่มทางวิชาการ เช่น การสัมมนา อภิปราย บรรยายทางวิชาการ จัดเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อให้นิสิตในหอพักใช้จัดห้องออกกำลังภายในร่มพร้อมอุปกรณ์กีฬา ได้แก่ ที่ยกน้ำหนัก และปั่นจักรยาน อุปกรณ์เทเบิลเทนนิส อุปกรณ์ในการเล่นเกมส์ เช่น หมากระดาน เกมส์ต่ออักษรภาษาอังกฤษ ทำป้ายแสดงปรัชญาของหอพักให้ชัดเจน จัดบริการถ่ายเอกสาร จัดสภาพแวดล้อมภายในหอพัก เช่น สวนหย่อม ปลูกต้นไม้ เพื่อความร่มรื่นและสวยงาม

5. ฝ่ายจัดการควรมีการตรวจสอบในเรื่องของการบริการความสะดวก และการรักษาความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ เช่น ความสะดวกของห้องน้ำ ถังน้ำดื่ม การตรวจสอบผู้ผ่านเข้าและออกจากหอพัก และการรับโทรศัพท์ เป็นต้น

ในด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต

1. คณะกรรมการนิสิตหอพัก ควรสำรวจความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมจากนิสิตในหอพัก รวมทั้งควรมีการประเมินผลหลังจากจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง เพื่อศึกษาผลดีผลเสีย เพื่อนำมาปรับปรุงในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

2. คณะกรรมการนิสิตหอพักในแต่ละปี ควรจะมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมในรอบปี โดยแบ่งประเภทของกิจกรรมออกเป็นประเภทต่าง ๆ กัน ได้แก่

2.1 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมวิชาการ เช่น เชิญวิทยากรมาบรรยายความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สถิติที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย เป็นต้น จัดอภิปราย สัมมนา หรือสนทนาทางวิชาการระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ระหว่างนิสิตกับนิสิตด้วยกันเอง

2.2 กิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกัน ส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม และฝึกความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ การเลือกกรรมการนิสิตหอพัก จัดนิทรรศการ ธรรมรงค์ในเรื่องของการใช้ไฟฟ้า และน้ำประปาอย่างประหยัด

2.3 กิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัยและการอยู่ร่วมกันในหอพัก เช่น การฝึกหนีไฟ กิจกรรมเปิดหอ โดยจัดให้มีรางวัลสำหรับห้องที่มีความเป็นระเบียบ สะอาด และตกแต่งห้องที่ควรปรับปรุง โดยหัวหน้าชั้นหรือตัวแทนในแต่ละชั้น ควรมีบทบาทในการดูแลให้ค่าปรึกษาแก่นิสิตในชั้นนั้น ๆ

2.4 กิจกรรมเพื่อสันติภาพและความสามัคคี ได้แก่ การแข่งขันกีฬาภายในหอพัก กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมรับน้องใหม่ของหอพัก ทำบุญหอพัก จัดงานสังสรรค์ในวันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น